

**Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün
Hazine kefaletiyle çıkardığı bonoların Denizcilik Bankası Türk
Anonim Ortaklığı tarafından yapılacak yenileme muamelesine dair
kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/333)**

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2272

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün Hazine kefaletiyle çıkardığı bonoların Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı tarafından yapılacak yenileme muamelesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5 . II . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün Hazine kefaletiyle çıkardığı bonoların Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı tarafından yapılacak yenileme muamelesine dair kanun tasarısı gerekçesi

Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı hakkındaki 5842 sayılı Kanununun geçici birinci maddesi gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün bütün aktif ve pasifi hak ve borçları ile birlikte Hazine hisse senetlerinin karşılığı olmak üzere, kesin kuruluş gününden itibaren bankaya intikali kabul edilmiştir. Bu itibarla zikri geçen pasife ait kâfi vecaibin vâdelerinde banka tarafından yerine getirilmesi iktiza etmektedir.

Bu vekaip meyanına mühim yekûna baliğ olan ve Devlet Denizyolları tarafından Maliye Bakanlığınca kefaletiyle Merkez Bankasına iskonto ettirilmiş olan bonolar da dâhildir.

Bankanın kurulması hakkındaki kanun bu mühim ve kısa vâdeli borcu da yeni teşekkülün uhdesine bırakmıştır. Bahsi geçen bono bedellerinin miadlarında aksamadan tediye edilmesi bankanın işlerini tanzim etmesine ve teşkiline ait kanunda kabul edilen finansman kaynaklarının kabili istimal hale gelmesine tevakkuf ettiği de aşikârdır. Bu vaziyet karşısında iki şık bahis mevzuu olabilir.

1. Bonoların ihraçına ve teedidine yetki veren kanunlardan Anonim Ortaklığı da faydalandırılmak,

2. Bankanın vâdelerinde ödiyemeyeceklerini tedricen itfa etmek üzere ortaklığa muayyen müddetle Maliye Bakanlığınca kefaletini haiz bono ihraç yetkisini tanımak.

Hükümet, itfayı sağlıyan ve teediden borçlanmanın süresini tahdit eden bu ikinci şık ihtiyar etmiştir.

Tasarının ikinci maddesinde de, Merkez Bankasında itfa edilmemiş bono kaldıkça bu miktarın bankanın teşkiline ait kanunla kabul edilen istikraz yetkisinden düşüleceği tasrih edilmektedir.

Geçici Komisyon raporu

T. B. M. M.
Geçici Komisyon
Esas No. 1/333
Karar No. 2

8. II. 1952

Yüksek Başkanlığa

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün Hazine kefaleti ile çıkarıldığı bonoların Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı tarafından yapılacak yenileme muamelelerine dair kanun tasarısı, Ulaştırma Bakanı, Maliye Bakanlığı ve Denizcilik Bankası temsilcileri hazır buldukları halde Geçici Komisyonumuzda incelendi :

3633, 4844 ve 5074 sayılı kanunlara istinaden Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan ve Hazinece kefalet edilen bonolardan 5842 sayılı Kanun gereğince kurulmasına yetki verilen Denizcilik Bankasının kuruluşu sırasında vâdesi hulûl etmiş bulunanların ödenmesi zaruretinin adı geçen müesseseye tahmil edeceği malî sıkıntı muvacehesinde, teedit muamelesine başvurulmasını uygun gören Komisyonumuz, tasarının esasını kabul etmiş ve maddeelerin müzakeresinde, teedit mua-

melesinin Hazine kefaletini haiz mevcut bonolara münhasır kaldığını tesbit ederek madde-lerin aynen kabulüne karar vermiştir.

Denizcilik Bankasının malî yıl başına kadar teşekkülünü temin maksadiyle tasarının öncelik ve ivedilikle müzakeresi teklifi ile Kamutayın tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Geçici Komisyon Başkanı

Erzurum

Emrullah Nutku

Kâtip

Yozgad

Fuad Nizamoğlu

Konya

U. Nazif Yiğiter

Yozgad

Hâşim Tatlıoğlu

Sözcü

Giresun

Hayrettin Erkmen

Amasya

Hâmit Koray

Ordu

Feyzi Boztepe

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün Hazine kefaletiyle çıkardığı bonoların Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı tarafından yapılacak yenileme muamelelerine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 5842 sayılı Kanunun birinci maddesiyle kurulması için Hükümete yetki verilmiş bulunan Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığının kesin kuruluş tarihine kadar, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü tarafından, 3633, 4844 ve 5074 sayılı kanunlara istinaden Maliye Bakanlığı kefaletiyle ihraç edilerek Merkez Bankasına iskonto ettirilen bonolar vâdelerinde adı geçen Bankaca ödenemediği takdirde, bu itfaların tedricî surette ierasını teminen ve bunların yerine kaim olmak üzere kesin kuruluşundan sonra da bu kuruluş tarihinden itibaren 10 yıl müddetle Banka tarafından bono çıkarılabilir. İşbu bonolara kefalete Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — 3633, 4844, 5074 sayılı kanunlar gereğince Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılmış olan bonalardan itfa edilmemiş olanlarla işbu kanunun 1 nci maddesi mucibince Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı tarafından çıkarılacak olanların tutarı 5842 sayılı Kanun gereğince Bankanın haiz olduğu istikraz yetkisinden tenzil olunur.

MADDE 3. — Bu kanun Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığının kesin kuruluş gününde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

R. Nasuhioğlu

İçişleri Bakanı ve
Devlet Bakanı V.

Dışişleri Bakanı
F. Köprülü

F. L. Karaoşmanoğlu

Maliye Bakanı

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

Eko. ve Ticaret Bakanı
Muhlis Ete

K. Zeytinoğlu

Sa. ve So. Y. Bakanı

G. ve Tekel Bakanı
Sıtkı Yırcalı

Dr. Ekrem H. Üstündağ

Tarım Bakanı

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

N. Ökmen

Çalışma Bakanı ve
İşletmeler Bakanı V.

N. Össan